

סילבוס - תוכנית הוראה לקורס
סדנה יישומית בפדגוגיה פמיניסטית, חינוך ומגדר
Feminist pedagogy, education, and gender Workshop

ד"ר עליזה פרנקל
התוכנית ללימודי מגדר
מס הקורס | 27-9520-01

סדנה	סוג הקורס:
1	היקף נ"ז:
תשפ"ו	שנת לימודים:
ב	סמסטר:
ג 8:00 – 10:00	יום ושעה:
בתיאום עם המרצה	שעת קבלה:
Aliza.Frenkel@biu.ac.il	מייל מרצה:
	קישור לאתר למדה:

תיאור הקורס ומטרות למידה

תקציר הקורס

סדנה זו מציעה מרחב לחקירה תיאורטית ויישומית של הקשר בין פדגוגיה פמיניסטית, חינוך ומגדר. בתהליך הלמידה נשלב בין הידע התאורטי, התודעה המגדרית וההתנסויות החינוכיות של הסטודנטיות. במטרה לגבש עמדה אקטיבית של אחריות על הטמעת שוויון מגדרי והוגנות בחינוך, בהיבטים אידיאולוגיים, פדגוגיים ודידקטיים בחינוך הפורמלי, הבלתי פורמלי ובאורח החיים. הנחת היסוד של הסדנה היא שיש להתבונן בפעילות החינוכית באמצעות מבטים מרובים, מורכבים ולעיתים פרדוקסליים, כך שהטמעת שוויון מגדרי צריכה ויכולה להתממש במערך רב ממדי של ידע, כוח, זהויות (מגדרית, אתנית, מינית, דתית, גילית ועוד) ורגשות המתקיימים בהצלבה בכלל ההיבטים של החינוך, העשייה החינוכית והמשתתפות. במהלך הסדנה נבחן כיצד תיאוריות פמיניסטיות ומגדריות מספקות כלים לביקורת על מערכות חינוך קיימות ונפתח פרקטיקות פדגוגיות אלטרנטיביות המיישמות גישות פמיניסטיות למגוון נושאים ואוכלוסיות, תוך התמודדות עם אתגרים העולים בשדה החינוכי.

מטרות/תוצרי הלמידה

- לנתח מנקודות מבט פמיניסטיות את מערך יחסי הכוח המגדריים של המוסד החינוכי על מופעיו המרובים.
- לעסוק בלמידה רפלקסיבית עצמית המחברת בין התיאורטי, הפוליטי והאישי כדי לערער על הטיות והנחות אישיות וליצור פעולות המתמודדות עם הטיות אלה.
- לשאול, לברר ולנסח את המשמעות של הפדגוגיה הפמיניסטית בהיבט האישי, כאשת/איש חינוך.
- לבחון דרכים ליישום גישות פמיניסטיות בתכנון לימודים, בהוראה, בהערכה וביחסים חינוכיים.
- להתנסות בפיתוח ויישום של מתודולוגיות הוראה המבוססות על עקרונות פמיניסטיים המקדמות שוויון מגדרי בשגרות חינוכיות שונות.
- לפתח מיומנויות מעשיות ליצירת סביבות למידה מכלילות, בטוחות ושוויוניות עבור לומדים. וממגוון זהויות וחוויות.
- ליזום תהליכים חינוכיים המטמיעים שוויון מגדרי וחברתי וליישם אותם.
- לשתף את התהליכים עם עמיתות. ים לעבודה החינוכית ועם מוסדות חינוכיים נוספים.

למידה פעילה - תכנון מהלך השיעורים:

מס' השיעור	נושא השיעור	למידה פעילה	קריאה/ צפיה נדרשת	הערכה תהליכית/מעצבת
1	מהי פדגוגיה פמיניסטית?	היכרות סימולציה של מעגל שיח פמיניסטי ככלי חינוכי	hooks, bell. 1994.	
2 - 3	איך נתכנן תהליך חינוכי המיישם את מטרותיה של הפדגוגיה הפמיניסטית?	למידה בקבוצות	Morris Roberts, Kelly. 2021	
4	למידה רפלקסיבית עצמית ופיתוח תודעה ביקורתית, הכרה בהטיות אישיות		Mehta, Akanksha. 2019	
5	למידה שיתופית וקבלת החלטות	הגדרת תהליך הלמידה הכיתתי, הקבוצתי והאישי. בחירת נושא ליוזמה חינוכית-קבוצתית	Mathew, Sera and Barrow, Barbara. 2021.	הגשת דו"ח למידה רפלקסיבי 1
7 - 6	יחסי כוח, התנגדויות, שיתוף סמכויות	משחק וסימולציה	Misawa, Mitsunori and Johnson-Bailey, Juanita. 2019. נוטוב, ליאורה. 2021	הגשת הנושא ליוזמה חינוכית-קבוצתית
8	תהליכי הערכה	יצירת מאגר של כלי הערכה ופרופיל הערכה אישי	Stevens, Lorna & Maclaran, Pauline. 2023.	הגשת תרגיל 1: "מקורות הכוח אישיים וקבוצתיים".
10 - 9	פדגוגיה מבוססת קשר וניהול רגשות		נודינגס, נל. 2008.	הגשת תרגיל 2: פרופיל הערכה אישי

11 - 12	אסטרטגיות להטמעת שוויון מגדרי בתוכניות לימוד דיסציפלינאריות (פורמליות) וחברתיות (בלתי פורמליות)	סימולציה קבוצתית ולמידת עמיתות. ים ניתוח דוגמאות תהליכי למידה ומערכי שיעור של הלומדות. ים	Deirdre, Kelly. 2012.
13	יצירת סביבות למידה מכלילות, בטוחות ושוויוניות	סיור בקמפוס	Martin, Jennifer L. & Beese, Jane A. 2016.
14	אז איך עשינו פדגוגיה פמיניסטית בשדה החינוך?	למידת עמיתות. ים	הצגות קבוצתיות של היוזמה החינוכית-קבוצתית

*ייתכנו שינויים בסילבוס בהתאם לקצב ההתקדמות ואפקטיביות הלמידה

ציון סופי

תיאור התוצר	משקל בציון הסופי
דוחות למידה רפלקסיבית (הערכה אישית מעצבת)	20% מהציון הסופי
הצגה בכיתה (הערכה אישית וקבוצתית מעצבת)	10% מהציון הסופי
יוזמה חינוכית-קבוצתית (תכנון, ביצוע, תיעוד ועוד) (הערכה אישית וקבוצתית מסכמת)	35% מהציון הסופי
הגשת תרגילים (הערכה אישית מעצבת)	20% מהציון הסופי
למידת עמיתות. ים והשתתפות אקטיבית ומשמעותית במהלך השיעורים	15% מהציון הסופי

דרישות הקורס

- נוכחות בכל השיעורים והשתתפות פעילה. (הנוכחות היא הכרחית בתהליך למידה סדנאי).
- קריאת פריטי החובה בביבליוגרפיה.
- למידה רפלקסיבית.
- הצגה בכיתה ולמידת עמיתות. ים.
- למידה שיתופית - פיתוח יוזמה חינוכית-קבוצתית.

hooks, bell. 1994. **Teaching to transgress: Education as the practice of freedom**. New York: Routledge.

Almanssori Salsabel. 2020. Feminist Pedagogy From Pre-Access to Post-Truth: A Literature Review. Canadian Journal for New Scholars in Education. Volume 11, Issue 1, 54-68. <https://journalhosting.ucalgary.ca/index.php/cjnse/article/view/69579>

Dawson Emily, Bista Raj, Colborne Amanda, McCubbin Beau-Jensen, Godec Spela, Patel Uma, Archer Louise, Mau Ada. 2024. Inclusion for STEM, the institution, or minoritized youth? Exploring how educators navigate the discourses that shape social justice in informal science learning practices, **Science Education**, Volume 108, Issue 3 Pages 659-980. <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1002/sce.21856>

Deirdre, Kelly. 2012. Teaching for Social Justice Translating an anti-oppression approach into practice. **Our School/Our selves**, 21 (2), 135-154 https://policyalternatives.ca/sites/default/files/uploads/publications/National%20Office/2012/02/ossos106_Teaching_Social_Justice.pdf

Martin, Jennifer L. & Beese, Jane A. 2016. Girls Talk Back: Changing School Culture through Feminist and Service-Learning Pedagogies. **High School Journal**, v99 n3 p211-233.

Mathew, Sera and Barrow, Barbara. 2021. Building Dialogue in Feminist Classrooms: Building a Feminist Vocabulary, **Feminist Pedagogy**, Vol. 1: Iss. 1, Article 3. <https://digitalcommons.calpoly.edu/feministpedagogy/vol1/iss1/3>

Mehta, Akanksha. 2019. Teaching Gender, Race, Sexuality: Reflections on Feminist Pedagogy. Kohl: *a Journal for Body and Gender Research*, 5(1), pp. 23-30. https://research.gold.ac.uk/id/eprint/26271/1/mehta_reflections_on_feminist_pedagogy.pdf

Michelle L. Page, 2017. From Awareness to Action: Teacher Attitude and Implementation of LGBT-Inclusive Curriculum in the English Language Arts Classroom. **SAGE Open October-December: 1–15.**

Misawa, Mitsunori and Johnson-Bailey, Juanita. 2019. Practicing a Culturally Responsive Feminist Pedagogy in Higher Education: An Examination of a Feminist Classroom from the Perspective of Transformative Learning, **Adult Education Research Conference**. <https://newprairiepress.org/aerc/2019/papers/24>

Morris Roberts, Kelly. 2021. Integrating Feminist Theory, Pedagogy, and Praxis into Teacher Education. **SAGE Open July-September 2021: 1–16.** <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/21582440211023120>

Ollis, Debbie. 2017. The power of feminist pedagogy in Australia: vagina shorts and the primary prevention of violence against women, **Gender and Education**, 29:4, 461-475, DOI: 10.1080/09540253.2017.1321737 To link to this article: <https://doi.org/10.1080/09540253.2017.1321737>

Shugurov, O. (2021). Feminist dialogic pedagogical spaces in teacher education: Practical inclusivity, eye-opening, and change. *Contemporary Education Dialogue*, 18(1), 29–57.

Stevens, Lorna & Maclaran, Pauline. 2023. Up close and personal: feminist pedagogy in the classroom, **Journal of Marketing Management**, 39:1-2, 32-39, <https://doi.org/10.1080/0267257X.2022.2131266>

דלומי, אירית. 2021. כוח לכו"ח - מורות כבודות שמיעה וחירשות בישראל. **מגדר | כתב עת אקדמי רב תחומי למגדר ופמיניזם**, גיליון שמיני.

הגר, תמר. 2019. פדגוגיה פמיניסטית, **מפתח**, כתב עת לקסיקלי למחשבה פוליטית, 16. <https://mafteakh.org/%D7%A4%D7%93%D7%92%D7%95%D7%92%D7%99%D7%94-%D7%A4%D7%9E%D7%99%D7%A0%D7%99%D7%A1%D7%98%D7%99%D7%AA>

חוכמה, א. 2019. הבניית שוויון מגדרי ואי-שוויוניות מגדרי בגן הילדים. **רב גוונים: מחקר ושיח**, 5.

כהן אליהו, חגית. 2017. פדגוגיה של אהבה: בית ספר 'קדמה' כמקרה בוחן. בתוך: **זיו נוצץ מדמע – סוגיית המזרחיות בהקשרים חינוכיים ותרבותיים** (עורכים: חסקין, מ. אבישר, נ.). תל אביב: רסלינג.

נודינגס, נל. 2008. דאגה אכפתית בחינוך: הלכה ומעשה, **הד החינוך**, כרך פ"ב, גיליון מס' 6, 58-67. https://cdn-cms.f-static.com/uploads/264589/normal_59ad185ba3ae9.pdf

נוטוב, ליאורה. 2021. יחסי הכוחות בין מורים לתלמידים בתהליך הבניית ידע: המושג ומדידתו. **דפים**, 74, 224-197. <https://did.li/oBnZH>

פרנקל, עליזה ושפילר הגר. 2019. חינוך מגדרי ומניעת אלימות מגדרית ומינית. **דו"ח שנתי 2019: כן בבית ספרנו - חינוך לקידום מיניות הדדית ומניעת פגיעה מינית**. איגוד מרכזי הסיוע לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית 2019, עמ' 70-77. <https://did.li/L9JTY>

קדם ענת, בוכבלטר מרב ופרוינד טלי. 2012. מבט כפול על תפקידה של הרפלקציה בתהליך ההערכה – הערכה כתהליך רפלקטיבי ורפלקציה על תהליך ההערכה. **אנליזה ארגונית: כתב עת לייעוץ ארגוני**, גיליון 18, נושא - הערכה – מטח, עמ' 34-53.